

ZEEHELDENBUURT

BESTE BEWONERS,

Zes jaar lang is er hard gewerkt aan de Wijkvisie Zeeheldenbuurt. Het blijft bijzonder dat de buurt de visie zelf heeft gemaakt en opgeschreven. Daarna volgde het maken van een uitvoeringsplan, het uitzoeken of en hoe we de diverse projecten konden realiseren. Er is veel gebeurd en veel verbeterd.

We zijn nog niet helemaal klaar, maar we gaan inmiddels wel naar de afrondende fase. Daarin willen we toegroeien naar een 'normale' situatie. Want een wijk is nooit af en is altijd in beweging. De samenwerking tussen inwoners, professionele wijkpartners en gemeente blijft altijd.

We presenteren in deze krant een overzicht van de projecten waar we met elkaar de afgelopen jaren aan hebben gewerkt. U leest wat het doel was per project, wat het resultaat is, waar eventueel nog aan wordt gewerkt en door wie. Er waren enkele projecten bij die minder goed uitvoerbaar bleken, ook dat lichten we toe.

Bij deze nieuwe afrondende fase hoort ook een aanpassing in hoe we dingen hebben georganiseerd. De programmamanager wijkvisie van de gemeente verdwijnt naar de achtergrond en de begeleidingsgroep stopt met haar werkzaamheden.

Graag wil ik alle betrokkenen bij de wijkvisie hartelijk te bedanken voor hun bijdrage: de vele bewoners die deel hebben genomen aan de participatiebijeenkomsten, de leden van de Begeleidingsgroep Wijkvisie, de deelnemers aan de klankbordgroepen en de mensen van Portaal, het welzijnswerk en de gemeente Leiden.

Ik hoop op een voortzetting van de goede samenwerking en ik wens jullie veel woonplezier toe.

Marleen Damen
Wethouder Gezondheid, Jeugdzorg en Welzijn

OVER DE WIJKVISIE ZEEHELDENBUURT

In 2014 maakten de bewoners van de Zeeheldenbuurt samen een wijkvisie voor de periode 2015-2025. De gemeenteraad nam die visie over en stelde 2 miljoen euro beschikbaar voor de uitvoering. Er kwam een gemeentelijke projectorganisatie voor de uitvoering die regelmatig overlegt met de Begeleidingsgroep Wijkvisie. Deze groep bestaat uit leden van de buurtvereniging, speeltuinvereniging, bewonerscommissie, Portaal, Libertas (nu Inklusio) en individuele buurtbewoners die zich hadden aangemeld. Ondernemersvereniging De Waard is agendalid. Per project zijn er bewonersavonden georganiseerd. Ook waren er voor diverse projecten klankbordgroepen van bewoners.

Presentatie van de wijkvisie, maart 2014

Plankaart wijkvisie

Start van de wijkvisie met kerstwensen voor de Zeeheldenbuurt, december 2013

Een van de tien buurtbijeenkomsten waarop de wijkvisie is gemaakt, februari 2014

Buurtbijeenkomst wijkvisie, februari 2014.

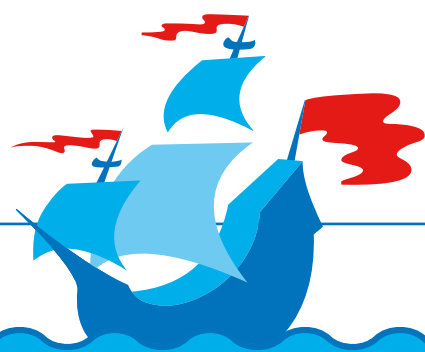
Kinderen bij de maquette van de wijkvisie op Trompstraat 18, maart 2014

Begeleidingsgroep wijkvisie, september 2014

Presentatie wijkvisie aan wethouder Damen, zomer 2014

ZEEHELDENBUURT AAN ZET

Netwerkbijeenkomst Zeeheldenbuurt aan Zet, november 2016

Doel project: de opzet van een netwerk van verenigingen, initiatieven, ondernemers en het welzijnswerk die in de buurt leuke activiteiten voor buurtbewoners organiseren. Het netwerk zorgt voor een onderling afgestemd aanbod.

Een werkgroep bestaande uit de buurt- en speeltuinvereniging, bewonerscommissie, Radius en Libertas is hiermee eerder aan de slag gegaan. Afgesproken is een programmaraad op te richten waar alle organisaties en initiatieven aan mee kunnen doen die openbare activiteiten op het terrein van de vrije tijd in de buurt organiseren. Bijvoorbeeld kinderclubjes, activiteiten voor ouderen, cursussen, sport

of cultuur. De hoofdtaak van de programmaraad is het opstellen van een gezamenlijke jaaragenda voor de buurt. De raad kan ook aanvullende activiteiten voor de buurt organiseren, bijvoorbeeld een wijkborrel of buurtfeest. Voor dit project zijn al enkele netwerkbijeenkomsten georganiseerd zodat partijen in de buurt elkaar beter leren kennen.

Wie doet wat?

De programmaraad start deze zomer officieel met een borrel op het terrein van Speeltuinvereniging Ons Eiland. Hiervoor worden organisaties en initiatieven op het terrein van vrije tijd in de buurt uitgenodigd. De buurtcoach van Incluzio is voorzitter.

NIEUWE BUURTCOACH: JAIMY HARTEVELT

Jaimy werkt vanaf 2006 in Leiden als kinderwerker en wijkopbouwwerker, eerst in Leiden Noord, daarna in de Merenwijk, De Kooi en afgelopen jaar in De Mors. Vanaf 1 maart dit jaar werkt ze als buurtcoach in de Binnenstad (waaronder de Zeeheldenbuurt valt) en in Leiden Noord. Samen met SOL (kinderwerk) en in overleg met de buurt gaat zij welzijnsactiviteiten in de Zeeheldenbuurt opzetten. De komende tijd wil ze daarom proberen zoveel mogelijk mensen in de Zeeheldenbuurt te spreken om te kijken wat er leeft. Leuk detail: Jaimy is geboren in Leiden Noord en ze heeft ook een tijdje in de Zeeheldenbuurt gewoond, boven de toenmalige bloemenwinkel op Trompstraat 20.

Je kunt Jaimy bereiken via Jhartevelt@incluzio.nl en **06 20 76 98 32**.

Buurtcoach Jaimy Hartevelt

INFOPUNT DE RUITER

Doel project: een inlooppunt in de Zeeheldenbuurt waar bewoners terecht kunnen met eenvoudige hulpvragen en dat ook mantelzorg in de buurt kan ondersteunen.

Opening Infopunt De Ruijter, december 2015

Eind 2015 is Infopunt de Ruijter op de De Ruijterstraat geopend en heeft een jaar goed gedraaid. Het was echter een pilot en is begin 2017 stop gezet.

Wie doet wat?

Voor eenvoudige hulpvragen en hulp bij het invullen van formulieren kunnen bewoners terecht bij Een Goede Buur Noord, noord@eengoedebuurt.nl, **06 20 89 13 55** (alleen op afspraak).

ACTIVITEITENPLEK

Doel project: een nieuwe voorziening voor 'ontmoeting, ontspanning en ontplooiing, cultuur, spelen, leren en werken' in de Zeeheldenbuurt.

De aanleiding voor dit project was de sluiting van Buurtcentrum 't Schippertje. In het begin waren buurtbewoners het onderling niet eens waar de nieuwe buurtvoorziening zou moeten komen. Hierover is in 2016 een wijkpeiling georganiseerd. De uitkomst was dat er zowel een activiteitenplek in speeltuin Ons Eiland (waarin dan ook een plek zou komen voor de peuterspeelzaal), als een kleine kiosk in het park zou moeten komen. De gemeenteraad heeft de keuze van de buurtbewoners bekrachtigd. Vervolgens heeft een extern bureau een rapport opgesteld met de programma's van eisen voor de (ver)bouw en een voorstel voor de toekomstige organisatie.

Speeltuin

Begin 2020 bleken de uitgewerkte verbouwplannen voor het speeltuingebouw te duur vanwege de gestegen bouwkosten. Er was veel tijd nodig om een oplossing te vinden waarin toch het speeltuingebouw wordt vernieuwd én nieuwbouw voor de

peuterspeelzaal 't Piraatje kan worden gerealiseerd. Inmiddels is een nieuwe architect bezig met een minder duur bouwplan. De verwachting is dat deze zomer het nieuwe verbouwplan klaar is.

Een tekening van de kiosk op de beoogde plek in het Tasmanpark

Kiosk

In 2019 is een klankbordgroep van geïnteresseerde buurtbewoners gestart met dit project. De kiosk wordt een klein gebouwtje dat gebruikt kan worden als koffie- en theeloket, als tickethuisje en voor het opbergen van sport- en spelmaterialen. De architect van de kiosk heeft meerdere schetsontwerpen voorgelegd op een bewonersavond. Na deze avond is de gekozen schets uitgewerkt tot een defini-

tief ontwerp. Ook dit project liep tegen obstakels op: gemeentelijke regels, kabels en leidingen en een beoogde bouwer die afhaakte. We hopen dat de kiosk dit najaar in het Tasmanpark staat.

Organisatie buurtfunctie in de speeltuin en de kiosk

De uitwerking van dit onderdeel is nog een klus. Waar vroeger welzijnsorganisatie Libertas verantwoordelijk was voor de programmering, het beheer en de exploitatie van Buurtcentrum 't Schippertje, zijn dat straks Speeltuinvereniging Ons Eiland (speeltuingebouw) en Buurtvereniging Zeeheldenbuurt (kiosk).

Op verzoek van de gemeente en in overleg met de begeleidingsgroep is een rapport opgesteld over de toekomstige organisatie van de buurtfunctie. De speeltuin- en buurtvereniging zijn straks samen verantwoordelijk voor de programmering van de speeltuin en kiosk, waarvoor de programmaraad voorstellen kan doen. De speeltuin- en buurtvereniging zijn ieder apart verantwoordelijk voor het beheer en de exploitatie van het speeltuingebouw en de kiosk. Daarnaast hebben zij taken voor de eigen leden. Dat betekent dat de gebouwen niet altijd beschikbaar zijn voor

buurtactiviteiten. Met hulp van Incluzio worden gebruiksregels uitgewerkt.

Vooruitlopend op de renovatie is het speeltuingebouw in 2015 tijdelijk opgeknapt (NL Doet, maart 2015)

Wie doet wat?

De werkgroep verbouwing speeltuin bestaat uit leden van de speeltuinvereniging, de Stichting Peuterspeelzalen Leiden e.o. (SPL) en de buurtvereniging. Voor de kiosk is er een klankbordgroep van buurtbewoners die ondersteund wordt door de buurtvereniging. De gemeentelijk projectleider in beide gevallen is Saskia van Hoore. Incluzio, de speeltuinvereniging en de buurtvereniging werken een voorstel voor programmering en beheer uit.

Meer informatie: Saskia van Hoore, s.van.hoore@leiden.nl; Annemarie Koopman, annakoopman@hotmail.com.

OMMETJES

Doel project: een aaneengesloten wandelroute door de buurt en indien mogelijk langs de oevers van de Zijlsingel, de Oude en Nieuwe Rijn en Rijn-Schiekanaal.

Oorspronkelijke ommetjeskaart

Van de oorspronkelijke zeven wandelroutes (zie de kaart) zijn er drie aangelegd: een pad langs het Rijn-Schiekanaal, een pad door het Bontekoeplein en een aansluitend pad door het Tasmanpark. Ook is er een is er een doorgang gemaakt van het Bontekoeplein naar het bedrijventerrein.

Een aantal routes is (nog) niet gelukt, hoe komt dat?

- De wandelroute langs de Zijlsingel: pas wanneer de Zijlsingel (de weg)

wordt verbeterd, wordt ook het oeverpad aangepakt, als onderdeel van het Singelpark.

- Er zijn stukjes wandelroute op het bedrijventerrein die veiliger kunnen, bijvoorbeeld de oversteek naar de kringloopbedrijf Het Warenhuis als je vanuit het Bontekoeplein komt. Dit zou gerealiseerd kunnen worden als het bedrijventerrein verbeterd wordt
- Bij de oever langs de Oude Rijn (bij De Kinderhaven) maken de bomen die er staan de aanleg van een wandelroute onmogelijk.

- Een paar routes lopen deels over particulier terrein: van Overrijn achter Jongeneel langs, langs het water achter Stedelijk Beheer of over De Werfjes. De eerste twee routes zijn op dit moment niet veilig. In het geval van De Werfjes is de eigendomssituatie ingewikkeld.

Wie doet wat?

De buurtvereniging houdt in de gaten of er in de toekomst nieuwe kansen komen voor wandelpaden in de buurt, bijvoorbeeld langs de Zijlsingel.

Zicht op de watertoren, april 2020

Aanleg pad langs Rijn-Schiekanaal, voorjaar 2019

Aanleg Bontekoeplein

Ommetjespad door het Bontekoeplein, voorjaar 2020

PARKEN

Doel project: de vernieuwing van het Tasmanpark, het bij dat park betrekken van het voorterrein van Stedelijk Beheer en de tuin van het Olga-complex, en de aanleg van het Bontekoeplein.

Bontekoeplein

In 2016 waren er twee bewonersavonden over het Bontekoeplein. De ideeën waren: een speelstrip waarop kinderen bijvoorbeeld kunnen steppen en skaten, ruimte voor natuurlijk spelen, vogelbosjes aan de kant van het bedrijventerrein, een wilde bloemenweide en een moestuingebied. De aanleg van het park liep grote vertraging op omdat het park eerst gesaneerd moest worden. Begin 2019 was het zover en tijdens burendag 2019 kon wethouder Leewis het Bontekoeplein feestelijk openen. Vorig jaar is de bloemenweide in het Bontekoeplein opnieuw ingezaaid en zijn er enkele dode bomen vervangen. Ook zijn per ongeluk afgevlakte heuveltjes opnieuw aangelegd en ingezaaid. Een deel van het Bontekoeplein is bestemd als moestuingebied. Groentepark Bontekoe gebruikt het voor het kweken van groente voor de Voedselbank Leiden e.o.

Tasmanpark

Het Tasmanpark is in 2020 opnieuw ingericht: met een apart hondenpark, een podium, schommels en gymtoestellen, een vernieuwd basketbalveldje met atletiekbaan. De officiële opening was tijdens Burendag 2020. Hoewel sommige onderdelen vanwege Corona niet door konden gaan, kwamen er toch zo'n 200 mensen. Daarna zijn er nog kleine dingen verbeterd in het park: de plantenborders zijn aangevuld, er zijn extra prullenbakken geplaatst, de stoepen bij de ingangen

verlaagd, de hekken van het hondenpark gerepareerd en er is een 'Zeeuwse haag' rond het podium gezet om schijnsel van auto's op het bedrijventerrein tegen te gaan. Het was niet mogelijk om het voorterrein van Stedelijk Beheer en het plantsoen voor het Olga-complex bij het Tasmanpark te betrekken. De tuin voor Olga heeft wel een beter hek gekregen: het oude hek van de vroegere kinderspeelplaats in het Tasmanpark. De fietsroute was in de wijkvisie oorspronkelijk aan de andere kant van het park ingetekend. Na een aantal onderzoeken heeft de gemeente gekozen om de fietsroute toch over de Tasmanstraat te laten lopen. Een aantal bewoners was het daar niet mee eens. Er loopt een beroepsprocedure bij rechtbank.

Wie doet wat?

De parken zijn af. Als er zaken beschadigd zijn of als er vuil ligt, neem contact op met het gemeentelijk contactcentrum (voor de adresgegevens, zie pagina 8).

Opening Groentepark Bontekoe. Leerlingen van het Da Vinci college overhandigden een cheque.

Opening Bontekoeplein, september 2020

Inspectie park met de gemeente, voorjaar 2015

Opening Tasmanpark met Jong K&G, september 2020

Projectleider Petra Tempelaars geeft uitleg, tweede bewonersavond Tasmanpark, mei 2017

VERBETEREN EN VERGROENEN VAN DE OPENBARE RUIMTE

Doel project: meer groen toevoegen in de directe woonomgeving, zodat de buurt een minder stenig karakter krijgt, er meer aanleidingen zijn voor ontmoeting en verblijf op straat en om de gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

Omdat de buurt smalle straten heeft, was dit project niet altijd even goed uitvoerbaar. Het gaat om vier deelprojecten:

- *Structureel vergroenen*, door het plaatsen van bomen op straathoeken en het benutten van de vrijgekomen ruimte vanwege de ondergrondse afvalcontainers. Door de vele kabels en leidingen is het toevoegen van bomen in de Zeeheldenbuurt erg moeilijk. Uiteindelijk is er plek gevonden voor 12 bomen, soms op een plek waar eerder ook al een boom stond. De meeste zijn in maart 2017 geplant. De gemeente bekijkt nog wel of straatbomen die het duidelijk niet goed doen vervangen kunnen worden.
- *Maatwerk vergroenen* met geveltuin-tjes en boomspiegels. Tijdens het wijkvisieproces hebben bewoners aangegeven dat zij graag meer verblijfsruimte en groen op straat wilden en soms ook eenrichtingverkeer. Om dat te realiseren moeten straten eigenlijk op de schop. Maar dat kan pas goed bij het groot onderhoud van het riool en dat is pas gepland in 2040. Tussen 2015 en 2019 heeft de Groencommissie Zeeheldenbuurt met hulp van bewoners, gemeente en Portaal 150 geveltuin-tjes aangelegd. Een project dat eerder is uitgesteld en waar bewoners zich nog voor kunnen opgeven is verticaal gevelgroen (zie

pagina 5). Er is een pilotwand aangelegd en er is budget voor circa 8-9 andere verticale tuinen. Aanmelden kan voor 20 mei a.s. bij groenezeehelden@gmail.com.

- *Slim vergroenen*, bijvoorbeeld door moestuinen in het Bontekoepark onder te brengen, parkeren aan de randen van de wijk, halfverharding op parkeerplaatsen, dubbel gebruik van parkeerplaatsen en zonnepanelen op de platte daken van het bedrijventerrein en vergroening van het Werfjesterrein. De gemeente heeft alle ideeën bekeken, maar de meeste waren (nog) niet te realiseren. Een zonnepark op het dak van Stedelijk Beheer was bijvoorbeeld niet mogelijk.
- *Het vergroenen van de eigen tuin* en het voorkomen van nog meer versteking bij de nieuwbouw. Woningcorpo-

ratie Portaal heeft voor alle nieuwbouwwoningen in het huurcontract opgenomen dat de achtertuin voor een deel niet mag worden bestraat. Ook krijgen de toekomstige huurders van de huizen die nu in aanbouw zijn een boom cadeau. 2021 is het 'Jaar van de Tuin' in Leiden. Bewoners van de Zeeheldenbuurt kunnen een groene tuin winnen. Aanmelden voor 20 mei a.s. (zie pagina 5).

Wie doet wat?

De afgelopen jaren was er een actieve groencommissie in de Zeeheldenbuurt van de buurtvereniging en bewonerscommissie samen. Lijkt het je leuk om mee te doen aan groenproject in de buurt, meld je dan aan via de bovengenoemde organisaties.

Geveltuinactie Munnikenstraat, mei 2018

Geveltuinactie Munnikenstraat, mei 2018

Geveltuinactie Trompstraat, mei 2016

Wethouder Marleen Damen en bewoner Pieter Dool planten samen de eerste nieuwe boom op Boomfeestdag, maart 2017

Geveltuinactie Waardstraat, mei 2017

Geveltuinactie Munnikenstraat, mei 2018

Geveltuinactie Evertsenstraat, november 2015

Geveltuinactie Waardstraat, mei 2017

Bloembollenactie, november 2015

Bomen liggen gereed om geplant te worden, maart 2017

Geveltuinactie Burendag, september 2018

Geveltuinactie juni 2015

JAAR VAN DE TUIN IN LEIDEN: WIN EEN GROENE TUIN!

2021 is het Jaar van de Tuin in Leiden. Tijdens dit jaar staat je tuin of balkon centraal. Er is een wekelijks TV-programma 'Jaar van de Tuin' op Sleutelstad met leuke filmpjes hoe je je tuin kunt vergroenen en hoe je de tuin of balkon aantrekkelijk maakt voor insecten en vogels. Ook komen er in de loop van het jaar leuke acties voor buurt- of straatinitiatieven. Houd de webpagina www.gagoed.nl/jaarvandetuin in de gaten voor alle acties en nieuwtjes.

Voor de Zeeheldenbuurt is er een speciale actie

Heb jij een versteende tuin die je beter wilt inrichten en groener wilt maken?

Je kunt een groene tuin winnen! Er wordt geen bijdrage in de kosten gevraagd. Wel gaan we ervan uit dat je meehelpt bij de inrichting.

Meld je voor 20 mei a.s. aan via groenezeeheldenbuurt@gmail.com, met je naam, e-mailadres en telefoonnummer, foto's van je tuin en een korte toelichting. De redactie van het Jaar van de Tuin maakt een keuze uit de binnengekomen aanvragen. Sleutelstad TV komt opnamen maken van de herinrichting van je tuin. En win je niet, dan kun je toch je tuin vergroenen, want er wordt aan iedereen hulp en advies aangeboden :).

BEHOUD HISTORISCHE UITSTRALING

Doel van dit project: zoveel mogelijk behoud van de historische bebouwing, en nieuwbouw die aansluit bij het karakter van de buurt. Opknappen van bestaande bouw wordt gedaan in stijl met oog voor historische, architectonische kwaliteit.

In opdracht van Portaal stelde Bureau SteenhuisMeurs in 2014 een beeldkwaliteitsplan op voor de eigen nieuwbouw. Voor het overige deel van de buurt gaf de gemeente een aanvullende opdracht. Een beeldkwaliteitsplan is een plan waarin

richtlijnen staan waaraan nieuwbouw- en verbouwplannen (aan de buitenkant) op een bepaalde locatie aan moeten voldoen. Het gaat om aanvullende normen op het welstandsbeleid.

Het Beeldkwaliteitsplan Zeeheldenbuurt is in overleg met de bewonerscommissie en buurtvereniging gemaakt en in 2015 door de gemeenteraad vastgesteld. Vanwege het project Dolfijn is het plan in 2019 op enkele punten aangepast. Het is in te zien op de website van de buurtvereniging (www.zeeheldenbuurtleiden.nl).

DOLFIJN EN OOSTERHOF

Doelen van dit project: 1) verbreding van het woningaanbod met levensloopbestendige woningen voor ouderen en grotere gezinswoningen of woon-werkwoningen, 2) de aanwezige speelruimte voor kleine kinderen behouden en ontmoeting versterkende functies in de bestaande en nieuwe bebouwing stimuleren en 3) meer groen realiseren voor verblijfskwaliteit en klimaatadaptatie.

Aanleg scheepjesmozaiek op de hoek Evertsenstraat – Oosterstraat, door André Sas en Ton Abspoel, juli 2018

Oosterhof

De Oosterhof – huisvesting van Portaal – was in 2017 klaar. De appartementen zijn levensloopbestendig ontworpen. Op verzoek van bewoners van de Oosterdwaarsstraat zijn de bomen in het plantsoentje aan de Van Speykstraat behouden en is het binnenterrein van de Oosterhof opnieuw vergroend met bomen.

Wijklab Oosterhof, september 2015

Dolfijn

Dit deelproject verliep eerst moeizaam omdat de buurt zich niet kon vinden in de scenario's die de gemeenten voor heront-

wikkeling voorstelde. Dit is opgelost door te kiezen voor een aanbestedingsprocedure. Samen met een klankbordgroep van buurtbewoners is gewerkt aan het opstellen van de criteria voor de aanbesteding. Op grond daarvan heeft de gemeente gekozen voor het voorstel van een projectontwikkelaar dat daar het best bij aansloot.

Eerste bewonersavond Dolfijn, november 2017

Eind 2019 heeft projectontwikkelaar Vink Bouw het nieuwbouwplan voorgelegd aan de buurt. Op het terrein van de voormalige school De Dolfijn worden 11 grote woningen gebouwd. De monumentale gymzaal blijft behouden en krijgt een maatschappelijke functie. In 2020 waren er nog enkele klankbordgroepen voor de groene inrichting van het plein. In september 2020 ging de gemeenteraad akkoord met het bestemmingsplan Dolfijn. Recent kreeg het nieuwbouwproject een andere naam: 't Galjoen.

De laatste stand van zaken is te volgen via de website www.t-galjoen-leiden.nl.

Sloop Zijlsingelpanden Portaal, oktober 2019

Zijlsingel in aanbouw, maart 2021

MOGELIJKHEID VOOR GRATIS VERTICALE GEVELTUIN

Heb je een blinde gevel aan je huis aan de straatkant? Dan kun je in aanmerking komen voor een gratis verticale geveltuin. Een hovenier legt een geveltuin aan en spant stalen kabels met klimplanten langs je huis (zoals bij Trompstraat 4). Voorwaarden om mee te doen:

- de blinde gevels liggen bij voorkeur aan of op de hoek van de Evertsenstraat, Trompstraat, Waardstraat of Oosterdwaarsstraat. Als er budget over blijft, komen ook blinde gevels aan andere straten in aanmerking.
- er is goed zicht van voorbijgangers op de gevel vanaf de straat; er is bijvoorbeeld geen boom op korte afstand (< 3 meter) voor de blinde gevel
- je bent bereid om de gevel bij te houden (met 1x per jaar hulp van Stedelijk Beheer)
- de eigenaar van de woning is akkoord. (Portaal is al akkoord voor haar huurders.)

Groene gevel Trompstraat 4

Wil je meedoen, stuur dan voor 20 mei a.s. een mailtje naar groenezeeheldenbuurt@gmail.com, met je naam, adres, e-mail en telefoonnummer.

DE WERFJES EN HET BEDRIJVENTERREIN

Doel project De Werfjes:

het toegankelijk maken van het gebied en het in kaart brengen van de ontwikkelkansen. Lange termijn: ontwikkeling levendig gebied met bedrijfjes, recreatie en wonen.

Doel project Bedrijventerrein:

samenwerking tussen buurt en bedrijventerrein bij de projecten park, ommetjes en activiteitenplek, alert blijven op mogelijke verbeteringen van de parkrand. Lange termijn: een breder werkmilieu met een menging van wonen, werken, recreatie en voorzieningen.

De Werfjes, fietstocht met gemeente door de buurt, zomer 2014

De Werfjes en het Bedrijventerrein nemen een aparte plaats in de wijkvisie in. Ze zijn meegenomen voor zover er een relatie is met de Zeeheldenbuurt en de wensen van buurtbewoners daarmee te maken hebben.

In 2014 werd verwacht dat er in de toekomst in beide gebieden sprake zou zijn van een grotere menging van wonen, werken en recreatie en van meer verbondenheid met de Zeeheldenbuurt.

Het huidige profiel van Bedrijventerrein De Waard is echter 'breed gedifferentieerd, zonder wonen', dus wonen mag niet, maar er is wel ruimte voor voorzieningen en dienstverlenende bedrijven. Vooral aan de noordkant van het terrein is daar sprake van. Dit levert veel levendigheid op maar soms ook onveilige situaties. In het

raadsbesluit over de wijkvisie is daarom opgenomen dat "een verkeersveilige inrichting van het bedrijventerrein voor langzaam verkeer aandacht verdient en wordt uitgewerkt in de plannen voor de herstructurering van het bedrijventerrein". Naast samenwerking met het bedrijventerrein bij het park, activiteitenplek en ommetjes, staan er ook voorstellen in de wijkvisie voor meer groen en het gebruik van daken voor zonnepanelen. Achteraf gezien waren de ideeën te ambitieus. Het meest concrete resultaat is de aanleg van een voetpad langs het Rijn-Schiekanaal. Andere ommetjes bleken nog niet uitvoerbaar evenals bijvoorbeeld een zonnedak op Stedelijk Beheer. Een idee voor een debat met de ondernemers over een toekomstige visie op De Waard is niet

meer uitgewerkt omdat de gemeente kort daarna bewonersbijeenkomsten organiseerde voor de structuurvisie Leiden 2040.

Voor het Bedrijventerrein De Waard, inclusief De Werfjes, is op dit moment de Regionale Bedrijvenstrategie van belang. Hierin is bepaald dat het profiel van dit bedrijventerrein tot 2030 hetzelfde blijft. Als doelstelling voor de korte termijn (binnen twee jaar) opgenomen 'het stimuleren van een dynamische, aantrekkelijke en duurzame locatie samen met gebruikers, eigenaren en andere stakeholders van de locatie'. Veel voorstellen in de wijkvisie voor het bedrijventerrein passen daar goed in. Dat is ook wat de buurtvereniging aan de gemeenteraad heeft laten weten. Ook is voorgesteld de buurt bij de uitwerking te betrekken.

Bij de bespreking van de Ruimtelijke Bedrijvenstrategie nam de gemeenteraad twee moties aan:

- De gemeente stelt samen met alle Leidse bedrijventerreinen een actieplan op, waarin de economische vitaliteit per bedrijventerrein beschreven staan en waarin acties staan om Leidse bedrijventerreinen economisch vitaal te houden voor de toekomst. Dit actieplan wordt voor de begrotingsbehandeling in 2022 aan de Raad voorgelegd. Het zou kunnen gaan om investeringen in de openbare ruimte, bereikbaarheid, parkeren, klimaatadaptatie, duurzaamheid, vergroening, circulaire economie en marketing en promotie van een bedrijventerrein.
- De gemeente stelt een omgevingschets op voor bedrijventerrein De Waard ten westen van de Admiraalsweg (het deel met kringloopbedrijf Het Warenhuis). In deze schets wordt beschreven hoe dit gebied kan worden verdicht, hoe de kwaliteit van de

openbare ruimte, infrastructuur en architectuur verbeterd kan worden en hoe het kan worden vergroend, verduurzaamd en verbonden kan worden met de Zeeheldenbuurt. De schets wordt opgesteld met ondernemers van het bedrijventerrein De Waard, bewoners van de Zeeheldenbuurt en door creatieve ideeën op te halen in de stad.

Het westelijk deel van het bedrijventerrein De Waard

De gemeente is nu bezig met de invulling van beide moties. Dit gebeurt door een uitvoeringsplan op te stellen voor de strategie en een 'challenge' (uitdaging) te organiseren voor de bedrijventerreinen in de regio. Met deze challenge wil de gemeente bedrijven uitdagen de kansen voor ruimtelijke verdichting en het toekomstbestendig maken van bedrijventerreinen (verduurzaming, klimaatadaptatie, energiebesparing) in kaart te brengen. Ook wil de gemeente hiermee uitwerking geven aan de motie over De Waard. Een extern bureau gaat dit begeleiden. Het streven is om in de zomer van 2021 met resultaten te komen.

Wie doet wat?

De participatieprocessen voor de 'challenges' gaan dit voorjaar van start. Als er nieuws te melden is, dan zal de buurtvereniging dit plaatsen op <https://www.facebook.com/ZeeheldenbuurtLeiden>.

BOUWHEK MET HISTORISCHE FOTO'S ZEEHELDENBUURT

In februari dit jaar heeft de Vink Bouw de omwonenden laten stemmen over de aankleding van het bouwhek rondom het pleintje. Met een nipte meerderheid is gekozen voor een bouwhek met historische foto's van de Zeeheldenbuurt. Het bouwhek met de foto's is te zien wanneer de sloop start, vermoedelijk oktober dit jaar.

Debat met wethouder North over de omvorming van de Tasmanstraat tot fietsstraat, januari 2020

NIEUWS UIT DE BUURT

Raadscommissie kiest voor autoluwe binnenstad met geld Zijlsingel.

In februari besloot de gemeenteraad om het budget dat bestemd was voor de verbetering van de Zijlsingel (6,2 miljoen) over te hevelen naar de Agenda Autoluwe Binnenstad. De Zijlsingel wordt voorlopig niet verbeterd, in ieder geval niet voor 2025. De buurtvereniging had hier eerder protest tegen aangetekend. Op aandringen van verschillende raadsleden deed wethouder North wel een paar toezeggingen. Dit jaar wordt het asfalt op de Zijlsingel vervangen. Ook zijn er kleine verbeteringen mogelijk zoals een extra zebrapad of aanpassing van fietsstroken. De bewoners worden bij deze verbeteringen betrokken. Daarnaast gaat de gemeente weer verkeerstellingen op de

singels houden (de laatste was in 2015) en de effecten van de autoluwe binnenstad in de omringende wijken monitoren.

Omgevingsvergunningen verbreding Tasmanstraat en bomenkap

De gemeente heeft in februari vergunningen verleend om de Tasmanstraat te verbreden en om twee bomen te kappen. Deze besluiten houden verband met de omvorming van de Tasmanstraat tot fietsstraat. Meer informatie hierover staat op zeeheldenbuurtleiden.nl. Een groep bewoners is het niet met deze besluiten eens en heeft een bezwaarschrift er tegen ingediend. Zij vinden dat de gemeente onvoldoende rekening houdt met voetgangers (waaronder veel kinderen) die over willen steken naar het park. In de

wijkvisie was voorgesteld de fietsroute aan de andere kant van het park te leggen. Ook vinden ze dat de fietsroute op bepaalde plekken onveilig blijft. De gemeente nam eerder over de fietsstraat een verkeersbesluit waartegen bewoners beroep hebben aangetekend.

Sluiproute Jongeneel

Bewoners uit de Waardstraat en omgeving hebben steeds meer last van sluipverkeer over het terrein van Jongeneel: van de Waardstraat naar de J.C. De Rijpstraat, en omgekeerd. Verkeer – zelfs vrachtauto's – rijdt binnendoor in de wijk en rijdt ook vaak te hard. De bedoeling van het Bestemmingsplan De Waard is het bedrijventerrein en de woonwijk voor gemotoriseerd verkeer zo veel mogelijk van elkaar

Bevrijdingsmonument. De vierde linde helemaal rechts moet er later bij geplant zijn

Wijkambassadeur duurzaamheid
Jeroen Schrama

Buurt Bieb op de hoek Trompstraat –
Munnikenstraat

De wadi in het Bontekoe park,
maart 2021

te scheiden. Op het terrein van Jongeneel stonden eerst slagbomen, maar die zijn een paar jaar geleden weggehaald. Het terrein wordt daardoor steeds meer gebruikt als doorgaande route. Daarom is er een overleg gestart tussen bewoners van de Waardstraat, de buurtvereniging en ambtenaren. De gemeente bekijkt wat aan dit probleem kan worden gedaan.

Bevrijdingsmonument Zeeheldenbuurt

Nu 75 jaar geleden, op 4 mei 1946, werden op het schoolplein op de hoek van de Oosterstraat en Oosterdwaarsstraat drie lindebomen geplant, die geplant zijn ter herinnering aan de bevrijding in mei 1945 hoorde oorspronkelijk ook een meidoorn en een marmeren plaquette die vroeger in de oude school hing. In de hongerwinter 1944-45 hebben de schoolgebouwen ook gediend als uitgiftepunt van de gaarkeuken. Meer informatie is te vinden op de website van het Nationaal Comité 4 en 5 mei (www.4en5mei.nl) en leiden4045.nl. De buurtvereniging wil deze plek onder de aandacht brengen. Wanneer dit weer mag, willen we een bijeenkomst organiseren over de Zeeheldenbuurt en haar

bewoners in de Tweede Wereldoorlog. Ideeën en reacties kunnen voor 1 juni gestuurd worden naar roelof.hol@planet.nl.

Aanleg groene daken

Een enthousiaste bewoonster aan de Franciscanenstraat heeft 14 andere huishoudens gemotiveerd een groen dak aan te leggen. Dat betekent meer groen, meer biodiversiteit, minder hitte en een betere waterberging. En je wordt er ook vrolijker van als je vanuit je slaap/werkkamer naar buiten kijkt! Meer informatie: <https://www.gagoed.nl/groendak>. Hulp en advies: wijkambassadeur Jeroen Schrama, goedzeehelden@gmail.com.

Huis op de Zijlsingel genomineerd voor verkiezing duurzaamste huis

Vorig najaar werd een huis op de Zijlsingel genomineerd voor de verkiezing van het 'Het Duurzaamste Huis van Nederland', in de categorie 'huizen voor 1945, kleiner dan 150m²'. De eigenaren hebben de verkiezing niet gewonnen, maar een huis uit 1905 isoleren naar energielabel A is heel goed en kan andere buurtbewoners op nieuwe ideeën brengen. Het huis is van binnenuit geïsoleerd en de energievoorzie-

TALKSHOW ENERGIETRANSITIE IN DE ZEEHELDENBUURT (18 MEI)

Dit voorjaar organiseert de gemeente online talkshows over energietransitie. Welke plannen zijn er voor onze buurt voor het opwekken van energie, alternatieven voor aardgas en het besparen van energie? De Zeeheldenbuurt is aan de beurt op dinsdag 18 mei, 20:00. Volg de livestream via YouTube (www.youtube.com/leidencitycouncil). De uitzendingen zijn later ook terug te kijken.

ning gaat via een warmtepomp, zonneboiler en zonnepanelen. Je kunt er meer over lezen op: <https://duurzamehuizenroute.nl/woning/hoekwoning-1905-leiden>.

AED in de Zeeheldenbuurt

Sinds kort hangt er een AED op de Franciscanenstraat (aan de schuur naast huisnummer 10). De crowdfunding voor de AED is gestart door bewoners uit die straat, met bijdragen van Oudshoorn Makelaardij en uit de hele buurt. De AED is gekoppeld aan 112. Bel je 112, dan krijgen burgerhulpverleners uit de buurt een oproep om de AED te halen of om te komen helpen bij het adres van waar is gebeld. Mocht je zelf een BHV diploma hebben of bijvoorbeeld arts of verpleegkundige zijn, wellicht wil je je dan ook als burgerhulpverlener aanmelden, hoe meer er zijn in de wijk hoe beter. Dat kan via www.hartslagnu.nl.

Groentepark Bontekoe wil er graag een stukje bij

De Voedselbank en het Groentepark willen de moestuin in het Bontekoe park graag uitbreiden met een stuk grond aan de overkant van het asfaltpad. Het gaat om de plek waar nu de wadi (de meestal droge kuil) ligt. De verse groente die van

de moestuin komt, is voor klanten van de Voedselbank. Jammer genoeg is de moestuin op dit moment te klein om alle klanten wekelijks te bedienen. De buurtbewoners mogen straks aangeven of zij het eens zijn met de uitbreiding. Het Groentepark Bontekoe en de Voedselbank willen er ook iets voor terug doen, namelijk zorgen voor extra speelmogelijkheden voor kinderen in het Bontekoe park. Daarover zullen ze een bijeenkomst organiseren wanneer dat weer mag en aan de kinderen vragen wat ze graag willen. Meer informatie: Albert Roskam, contact@albertroskam.nl.

Adopteer een afvalcontainer

Je loopt naar de afvalcontainer, maar wanneer je de klep wil openen gaat hij niet open. Frustatie! Sinds kort kan je de 'Leidse Afvalsleutel' aanvragen. Hiermee kan je een ondergrondse afvalcontainer openmaken en storings en zwerfafval verhelpen. Voorwaarde is dat je de container adopteert. Meer informatie en aanvragen: aandeslag@leiden.nl of bel **14 071**.

DE WIJKAMBASSADEUR DUURZAAMHEID EN DE WIJKVISIE

Omdat in de wijkvisie naar voren kwam dat de bewoners groen en duurzaamheid belangrijk vinden, heb ik samen met Energiek Leiden in 2014 een informatie-avond over zonnepanelen en zonneboilers georganiseerd. Hierna volgden meer informatie-avonden over verschillende onderwerpen die te maken hebben met het verduurzamen van je huis, het verhogen van je comfort en het omlaag brengen van de energierekening. Ook ben ik met een warmtecamera bij verschillende mensen in de buurt langs gegaan, heb ik persoonlijke gesprekken gevoerd over de vele mogelijkheden die er in je huis zijn, is er meegedaan aan Klimaatstraatfeesten en was ik te vinden op de wijkfeesten. Afgelopen jaar, het Leidse Jaar van het Dak, heb ik bewoners in en rondom de Franciscanenstraat geholpen met een buurtactie voor groene daken. Wil je weten wat jij kan doen in je eigen huis, wil je met je burens aan de slag of wil je je inzetten voor acties op wijkniveau? Laat het mij weten, en dan gaan we samen aan de slag. Jeroen Schrama, goedzeehelden@gmail.com.

BUURT BIEB

Sinds kort staat er op de hoek van de Trompstraat en Munnikenstraat een Buurt Bieb, waar je boeken uit mag pakken en erin kan leggen. Ook andere spulletjes vinden hun weg in en uit de 'bieb'. Een mooi initiatief van de bewonerscommissie! De Buurt Bieb is gemaakt door kunstenaar André Sas in de vorm van een duiventil, omdat veel bewoners vroeger en nu duiven voor hobby en wedstrijden hebben. Op het dak prijkt een klein zeilscheepje. Er wordt veel gebruik gemaakt van dit bijzondere bibliotheekje.

ALGEMENE INFORMATIE ZEEHELDENBUURT

Buurtvereniging Zeeheldenbuurt

De buurtvereniging behartigt de gezamenlijke belangen van de buurt, vooral bij de gemeente. Denk aan verkeer, bouwprojecten, groen, verkamering en in de afgelopen jaren de uitvoering van de wijkvisie. Daarbij werken we samen met andere partijen zoals SV Ons Eiland, BC de Zeehelden, Incluzio en de wijkverenigingen in de binnenstad. Ook organiseren we groenacties, proberen we ieder jaar iets leuks van Burendag te maken en beheren we straks een kiosk in het Tasmanpark.
Meer informatie:
www.facebook.com/ZeeheldenbuurtLeiden en www.zeeheldenbuurtleiden.nl.
Tijdelijk e-mailadres:
annakoopman@hotmail.com. Lidmaatschap naar keuze 2,50, 5 of 10 euro per jaar per huishouden.

BESTUURSLEDEN BUURTVERENIGING GEZOCHT

In verband met het aftreden van bestuursleden zoekt de buurtvereniging nieuwe bestuursleden. Specifiek zoeken we een penningmeester die ervaring heeft met de financiën van een (kleine) vereniging en enkele algemeen bestuursleden. Als je het interessant vindt om het beleid van de gemeente en wat dat betekent voor bewoners te volgen, dan is dit misschien een functie voor jou! Meer informatie: mail annakoopman@hotmail.com of kawibier@gmail.com (financiën).

Speeltuinvereniging 'Ons Eiland'

Speeltuin Ons Eiland is een bewaakte speeltuin op de Kortenaerstraat 61A. Er zijn 226 kinderen lid. Contributie per jaar per gezin: 15 euro. Open: ma.-vr. 10:00 tot 17:00. Op zaterdag en zondagmiddag is de speeltuin ook open: van mei tot oktober met toezicht van vrijwillige portiers, de rest van het jaar zonder toezicht. De vereniging organiseert een kinderknutselclub en activiteiten zoals Koningsdag, Halloween en Sinterklaas. Daarnaast wordt het gebouw door andere clubs gebruikt. Op dit moment is het gebouw verplicht gesloten vanwege Corona. Binnenkort wordt het verbouwd om het beter geschikt te maken voor

buurtactiviteiten en om de SPL te huisvesten. Informatie: svonseiland@gmail.com, facebook.com/svonseiland en www.svonseiland.nl.

Bewonerscommissie de Zeehelden

Bewonerscommissie De Zeehelden (BC) behartigt de belangen van de huurders (ongeveer 400 huishoudens) bij woningcorporatie Portaal. Daarnaast organiseert de BC allerlei deur-aan-deur activiteiten in de buurt. Ook is de BC betrokken bij de zorg voor de leefomgeving in de buurt (vergroening, het weghalen van zwerfafval e.d., het zijn van 'ogen en oren' in de buurt). E-mailadres: bewonerscommissie-dezeehelden@hotmail.nl.
De BC werkt nauw samen met het Activiteitenteam De Zeeheldjes (dezeeheldjesbewonerscommissieactiviteitenteam@outlook.com) Zie ook de gezamenlijke facebookpagina: <https://www.facebook.com/groups/1428751143989620>.

Buurtpreventie Zeeheldenbuurt

Wil je samen met buurtgenoten een steentje bijdragen aan een veiliger leefklimaat in onze straten en wijk? Door het gebruik van een WhatsApp-groep wordt ons netwerk versterkt en zijn we in staat elkaar nog sneller te informeren. Je kunt je aanmelden via de facebookpagina (www.facebook.com/groups/211272549273975) of door een whatsapp te sturen naar **06 16 66 40 41** met je naam, adres en het gsm-nummer waarop je de meldingen wilt ontvangen (alleen voor 18 jaar en ouder).

Wijkambassadeur Duurzaamheid: zie pagina 7.

Groencommissie Zeeheldenbuurt

Heb je ideeën voor groen in de buurt of lijkt het je leuk om mee te doen met bijvoorbeeld de aanleg van geveltuintjes, boomspiegels e.d.? Of om een avond per jaar de geraniums aan de straatverlichting te vervangen? Meer informatie en aanmelden via de buurtvereniging of de bewonerscommissie.

Welzijnsorganisaties actief in de buurt

Sinds 1 juli 2020 zijn er drie nieuwe welzijnsorganisaties in Leiden: Incluzio, SOL en Buzz. Kort samengevat is Incluzio er voor buurtwerk, SOL voor kinderen en jongeren en Buzz voor het leren van

basisvaardigheden. De organisaties hebben samen een pand in de binnenstad (Nieuwstraat 7), waar ze vanaf april activiteiten gaan organiseren. Voor eenvoudige hulpvragen en hulp bij het invullen van formulieren kunnen bewoners terecht bij Een Goede Buur Noord, oord@eengoedebuurt.nl, **06 20 89 13 55** (alleen op afspraak).

Sociaal Wijkteam Binnenstad

Het Sociaal wijkteam is er voor iedereen met vragen of zorgen. U kunt bij ons terecht met vragen of problemen over uw relatie en gezin, over wonen, werken en geldzaken of verlies en rouw. Ook kunnen wij helpen bij ruzie en geweld, met psychische gezondheid of met zelfstandig leven. Het Sociaal Wijkteam Binnenstad is gevestigd op de Middelstegracht 85 (Nieuw Pancrat), telefoon **071 516 49 08** (alleen op afspraak).

Wijkagent Pieter Kuiper

Pieter Kuiper is wijkagent in de Zeeheldenbuurt, Havenwijk Noord en Zuid, en Pancras-Oost. De taak van de wijkagent is samen met burgers en andere partners voor een veilige wijk te zorgen. Hij is daarom veel aanwezig in zijn gebied. Als er problemen zijn in de buurt, neem tijdig contact op. Op de website van de politie staat een interview met Pieter (te lezen via www.politie.nl/mijn-buurt/wijkagenten). Algemeen telefoonnummer: **0900-8844**.

Wijkregisseur René Verdel

René Verdel is wijkregisseur van het Stadsdeel Midden, waaronder ook de Zeeheldenbuurt valt. De taak van een wijkregisseur is om samen met wijkbewoners, partners in de stad en collega's op zoek te gaan naar kansen en mogelijkheden om het leven in de wijk te verbeteren. Heeft u een vraag of een suggestie? Neem contact met de gemeente (zie hieronder).

Nieuwe wijkboa: Joost van Geijlswijk

Joost van Geijlswijk is belast met de handhaving van de leefbaarheid in het Stadsdeel Midden. Zijn taak als buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA) is om overlast in de openbare ruimte tegen te gaan. Bijvoorbeeld: overlast door bijgeplaatst huisvuil, honden(poep), parkeren, evenementen, personen en op het water. Hij werkt hierbij samen met

Het vervangen van de geraniums, juni 2015

mei 2017

wijkagent Pieter Kuiper en wijkregisseur René Verdel. Klachten melden kan bij de gemeente (zie hieronder).

Gemeente Leiden

Is er op straat of in het groen iets kapot of vuil? Of hebt u overlast van bijvoorbeeld werkzaamheden? Telefoon: **14 071** (ma. t/m vr. 08.30 - 17.00 u). Whats app: **06 14 45 93 75** (ma. t/m vrij. 08.30 - 17.00 u). Meldingsformulier: <https://gemeente.leiden.nl/contact-en-openingstijden>.

Colofon

Teksten: Annemarie Koopman, Bely Voskamp.

Foto's: Bureau JP, Elsbeth Klink, Marian Kathmann, Elsbeth Dijkhof, Chris de Bode, Annemarie Koopman, Hans Oosterbaan, Esther Vlaswinkel.

